

ГОТОВНІСТЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Методичні акценти в організації освітнього процесу в новому навчальному році

Катерина КРУТІЙ,

*д-р пед. наук, професорка кафедри дошкільної та початкової освіти,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського*

От-от розпочнеться новий навчальний рік. Проте реалії сьогодення такі, що передбачити, як розгортатимуться події на його початку, в середині чи наприкінці, доволі проблематично. А отже, й планувати щось вельми непросто. Авторка аналізує здобутки вітчизняних педагогів у дистанційній освіті дошкільнят та окреслює можливі стратегії дій для різних варіантів розвитку ситуації.

ЧИТАЙТЕ У СТАТТІ

- ✓ Які зміни варто внести в освітній процес в умовах адаптивного карантину?
- ✓ Які прийоми, методи і форми роботи використовувати з вихованцями і батьками під час дистанційного навчання?
- ✓ Як "карантинні" виклики можуть змінити нашу освітню реальність?

Цьогоріч підготовка до нового навчального року відбувається у зовсім незвичних для всіх нас умовах. Передусім слід визнати, що ми вперше зіштовхнулися з викликами, досить серйозними для освіти всіх рівнів, і для дошкільної зокрема.

Виклики, що постали перед дошкільцям

- ♦ **"Цифрова нерівність"** учасників освітнього процесу, зумовлена відсутністю всеохопного доступу до мережі інтернет, браком необхідної техніки та девайсів.
- ♦ **Загальна неготовність до дистантної освіти:** брак методик, технологій та програмних засобів для дистанційного навчання дошкільників; несформованість навичок роботи в колективі та взаємодії з дітьми в режимі онлайн.

- ♦ **Звичка до порушення режиму дня та брак рухової активності,** набуті багатьма дошкільнятами за час карантину.
- ♦ **Поглиблення освітньої нерівності між дітьми** через неможливість щоденного спілкування з вихователями (особливо в сільській місцевості).
- ♦ **Об'єктивна неможливість урахувати індивідуальну освітню траєкторію** кожної дитини в дистанційних умовах тощо.

Найбільша проблема сьогодення — невизначеність. З огляду на це до початку навчального року методичним службам міст, районів, закладів дошкільної освіти варто продумати свої дії для різних варіантів розгортання подій.

Варіант перший: у вересні всі діти приходять до ЗДО, які працюють в умовах адаптивного карантину.

Варіант другий: знову оголошують жорсткий карантин, і доводиться працювати дистанційно.

Варіант третій: відновлюється робота у звичних умовах (адже ми всі сподіваємося, що рано чи пізно це станеться).

Отже, що маємо робити за розвитку кожного зі сценаріїв?

Варіант 1: налагоджуємо роботу в умовах адаптивного карантину

Адаптація маленьких супергероїв

Відновлюючи роботу після тривалої перерви, не можемо ігнорувати важливість адаптаційного періоду як для дітей, так і для дорослих. Не зайве буде провести для малят **екскурсію груповою кімнатою**, аби нагадати, де що розташовано, як чим користуватися, яких правил безпеки слід дотримуватися тощо.

Важливо також **поговорити з батьками**, нагадати їм умови адаптації, поінформувати про нові правила перебування дітей у садочку. Що нижчим буде рівень тривожності в батьків, то легше відбудеться звикання малят.

Можливо, слід повернутися до прийомів, які використовуються під час адаптаційного періоду для дітей раннього віку. Наприклад, **залишати у шафці якісь невеличкі речі**, що нагадують про маму й тата, улюблені іграшки (не м'які) тощо.

Також більш пильну, ніж зазвичай, увагу слід звернути на **дотримання культурно-гігієнічних навичок**. Хочу порадити поширені безкоштовно у вільному доступі в інтернеті **рекомендації ЮНІСЕФ та МОН України "Діти повертаються до дитсадка"**. Авторка рекомендацій Світлана Ройз запропонувала цікавий прийом прийняття дітьми ролі супергероїв, які виконують важливі таємні місії — і при цьому ретельно миють руки, користуються дезінфектором тощо.

Імовірно, діти повернуться до садочків більш галасливими, тривожними, агресивними, розгальмованими або, навпаки, гостро потребуватимуть близькості, більш тісного тілесного контакту між собою і з виховательками.

Брак сенсорних стимулів, вимушена необхідність дотримуватися соціальної дистанції підсилюють напруження дітей. Важливо **пояснювати дошкільнятам їхні емоції**, запевняти, що вони молодці та є прикладом для молодших.

Якщо дитина вперше відвідує дитячий садок, варто заздалегідь **надіслати батькам світлини усміхнених виховательок**, які працюватимуть з нею. У перший день малюк побачить педагогіню в масці, і він має зорієнтуватися, ідентифікувати незнайомого дорослого. Найкращий варіант — **попередньо поспілкуватися з дитиною за допомогою будь-якого засобу зв'язку**, щоб вона почула тембр голосу, інтонації, побачила обличчя майбутньої виховательки. До речі, цей

прийом буде доцільним завжди: незалежно від наявності чи відсутності карантину, він полегшує адаптацію до садочка.

"Соціальні бульбашки" в реаліях українського дошкілля: за і проти

Висловлю свої думки щодо можливості запровадження так званих "соціальних бульбашок" (*social bubbles*), які поширюються нині не лише в Азії, а й у школах Європи.

"Соціальна бульбашка" – група людей, що підтримують безпосередній фізичний контакт. У цих малих групах не треба носити маски й дотримуватися дистанції.

У чому суть цієї стратегії?

Дітей об'єднують у невеличкі групи ("бульбашки"), у яких вони навчаються і спілкуються. Для них складають індивідуальні розклади. Якщо хтось у такій малій групі захворіє, то всю групу відправлять додому. Тоді всім педагогам (і навіть батькам) доведеться опановувати тьюторські компетентності з індивідуального педагогічного супроводу навчання дітей.

Згідно з недавніми дослідженнями Оксфордського університету, "соціальні бульбашки" є стратегічним способом боротьби з розповсюдженням вірусу шляхом обмеження соціальних взаємодій певними колами осіб. Ця стратегія має на меті створення можливості для поступового повернення до нормального життя, обмежуючи при цьому передачу ланцюга заражень.

Чи можна запровадити такий підхід в українських садочках?

Так, ідея чудова. Діти дошкільного віку легко засвоюють нові правила: як поводитися у своїй "бульбашці", як тримати дистанцію зовні, щоб "бульбашка" довше залишалася цілісною та неушкодженою. Упевнена, що вихователі дуже швидко винайдуть цікаві прийоми ознайомлення малят із "бульбашками", їх групування, організації "внутрішньобульбашкового" життя.

Але є одне **але**, яке в умовах традиційної архітектури більшості наших садочків та кількості дітей, які відвідують заклади, дуже важко буде подолати. Кількість дітей у "бульбашці" може складати від 5 до 9 осіб. Виникає питання: як розмістити дітей у груповій кімнаті, щоб "бульбашки" не перетиналися між собою і не "вибухнули"? Поки що це питання для роздумів.

Як не заплутатися в розмаїтті освітніх технологій?

Обирайте журнали
"Дошкільне виховання",
"Палітра педагога" та "Джміль"

- Щономера – нова актуальна тема
- Ефективні освітні технології
- Методичні рекомендації фахівців
- Цікаві заняття, сценарії, ігри, посібники
- Додаткові е-матеріали передплатникам

Читайте
та надихайтесь!

Передплатіть журнали
до кінця року онлайн:
jmil.com.ua/peredplata

**Комплект
зі знижкою!**

- Швидко
- Зручно
- Вигідно